

امسال بدترین سال تامین دارو بعد از دوران جنگ#۴۷؛ چه شد تابستان امسال آنتی‌بیوتیک نایاب شد؟

نایب رئیس انجمن داروسازان ایران به خبرآنلاین می‌گوید: «اگر بودجه دارو در لایحه ترمیم نشود و بیمه‌ها نتوانند پول داروخانه‌ها را پرداخت کنند، داروخانه‌ها هم به دلیل کمبود نقدینگی نمی‌توانند پول شرکت‌های پخش را فراهم کنند و شرکت‌های پخش هم دیگر پولی ندارند که به کارخانه‌ها بدهند، لذا تولید دارو کاهش پیدا می‌کند. از طرفی اگر داروخانه‌ها با بیمه همکاری نکنند و قیمت دارو را با مردم به نرخ آزاد حساب کنند، مردم بسیار ضرر خواهند کرد.»

به گزارش سایت خبری پرسون، دارو کم و گران است، اما کمتر و گران‌تر هم می‌شود، وقتی بودجه نباشد سهم جیب مردم برای تامین دارو بیشتر خواهد شد، آن‌هم برای مردمی که هنوز جیبی دارند، آن‌هایی که ندارند با نسخه‌های پیچیده نشده و هزینه‌های هنگفت، درمان شدن برای‌شان آروز می‌شود. حالا این وضعیت آهسته آهسته پررنگ‌تر شده، البته قرار بود طرح دارویار بیاید و همه مشکلات دارویی را برطرف کند، اما وقتی پول نباشد، از دست دارویار هم کاری ساخته نیست، این را وضعیت این روزهای دارو که یک روز این قلم نیست و روز دیگر آن قلم ناموجود است گواهی می‌دهد، چه برسد به سال نیامده که بودجه‌ای برای دارو ندارد. سازمان غذا و دارو پیش‌بینی کرده در سال ۱۴۰۲ حدود ۱۰۵ هزار میلیارد تومان برای دارو بودجه نیاز است، اما دست دولت روی نسخه بودجه سر نخورد تا فقط سهمی حدود ۶۹ هزار میلیاردی در لایحه بودجه نوشته شود، حتی چیزی کمتر از بودجه دارویی سال جاری که تقریباً ۷۳ هزار میلیارد تومان است. دکتر سید علی فاطمی، نایب رئیس انجمن داروسازان ایران در واکنش به این بودجه معتقد است «فقط برای شش ماه است.»

او می‌گوید: «اگر قانون بودجه نیاز دارویی کشور را تامین نکند، دود چنین وضعیتی به چشم مردم می‌رود.»

متن کامل این گفت‌وگو در ادامه آمده است.

مدتی است که مشکلات تامین دارو وجود دارد، منشأ آن چیست؟

سرمشا همه مشکلات دارویی که ما امسال داشتیم، سالی که شاید سخت‌ترین سال بعد از جنگ درخصوص تامین دارو برای کشور بود، مربوط به کمبود بودجه و اعتبار است.

اما طرح دارویار که چند ماه قبل اجرایی شد برای حل همین مشکلات بود؟

با اجرای طرح دارویار هزینه‌های شرکت‌های تولید کننده زیاد شد، طوری‌که آن‌ها برای واردات مواد اولیه دارو به نقدینگی ۶ تا ۷ برابری نیاز پیدا کردند، چراکه ارز ۴۲۰۰ تومانی برای دارو به حدود ۲۸ هزار تومان رسید، بنابراین فشار زیادی به تولیدکنندگان وارد شد.

اما قرار شد تولید کنندگان بتوانند داروها را گران‌تر بفروشند تا بخش عمده‌ای از هزینه‌های‌شان جبران شود و مردم مجدد شاهد کمبود دارو نباشند، ضمن این‌که بیمه هم قرار شد افزایش قیمت دارو را تحت پوشش قرار دهد تا سهم جیب مردم کم شود.

بله، اما چون دولت بزرگ‌ترین مصرف کننده دارو است و به عبارتی مشتری اصلی دارو خودش است، روی قیمت‌گذاری دارو به دلیل محدودیت منابع دستوری عمل می‌کند، طوری‌که امسال نتوانست با برخی از تولید کنندگان دارو بر سر قیمت توافق کند، از جمله آنتی‌بیوتیک‌ها، لذا در ماه‌های مرداد و شهریور تولید آنتی‌بیوتیک در ایران کم شد و سبب شد در ماه‌های مهر و آبان که مصرف آنتی‌بیوتیک ناگهان افزایش پیدا می‌کند، دچار کمبود دارو شویم.

شما گفتید منشأ مشکلات دارویی کمبود منابع است، برای سال آینده بودجه دارو چقدر پیش‌بینی شده است؟

بودجه‌ای که سازمان غذا و دارو، برای دارو پیش‌بینی کرده چیزی میان ۱۰۵ الی ۱۱۰ هزار میلیارد تومان است، اما چیزی که سازمان برنامه و بودجه در لایحه بودجه ارائه کرد خیلی ناچیز است، حتی کمتر از بودجه سال جاری است. به عبارتی ۶۹ هزار میلیارد تومان اصلاً جوابگوی نیاز دارویی کشور نیست و شاید حدود ۶۰ درصد نیازها را پاسخگو باشد، این یعنی فقط نصف سال آینده را با این بودجه می‌شود سر کرد.

به نظرتان این بودجه سبب‌ساز چه مشکلاتی می‌شود؟

قاعدتاً مشکلاتی برای کارخانه‌های داروساز بوجود می‌آورد، اما مهم‌تر از همه برای پرداخت یارانه‌ی دارو توسط دولت مشکلات زیادی ایجاد می‌کند. برعکس سیستم قبل، دولت به جای این‌که یارانه را به شرکت‌های تولید کننده به عنوان حلقه اول تامین دارو پرداخت کند، آن را توسط بیمه‌ها به حلقه

آخر زنجیره تامین که داروخانه‌ها هستند پرداخت می‌کند، وقتی دولت پولی نداشته باشد که بخواهد پول داروخانه‌ها را بدهد، طبیعتاً داروخانه‌ها با سیستم بیمه نمی‌توانند همکاری کنند.

اگر داروخانه‌ها با بیمه‌ها همکاری نکنند قیمت داروها رشد فزاینده خواهد داشت، این‌طور نیست؟

الان مانند قبل نیست که پرداختی هزینه دارو از جیب مردم در وضعیت بیمه بودن یا نبودن چندان فرقی نکند، چراکه امروز اختلاف هزینه داروی تحت پوشش بیمه و خارج از بیمه خیلی زیاد شده، این اختلاف چیزی حدود ۱۰ برابر و حتی بیشتر است، بنابراین پرداخت این هزینه‌ها از توان مردم برنمی‌آید، نهایت این‌که اگر قانون بودجه نیاز دارویی کشور را تامین نکند اصطلاحاً دود چنین وضعیتی به چشم مردم می‌رود.

یعنی چه اتفاقی برای داروی کشور در سال آینده می‌شود متصور بود؟

یعنی تبدیل به کمبود دارو می‌شود و این‌که شاید حتی نشود با بیمه همکاری کرد.

منظورتان همکاری داروخانه‌ها با بیمه‌ها است؟

بله، شما تصور کنید اگر به دلیل تامین نشدن مطالبات داروخانه‌ها توسط بیمه، این همکاری قطع شود چه اتفاق ناخوشان رخ خواهد داد. الان نظام پرداخت طوری شده که به داروخانه‌ها می‌گویند از سرمایه خودت داروها را به قیمت بیمه به مردم تحویل بده بعد هر وقت بیمه پول داشت، پول شما را پرداخت می‌کند، این هر وقت قبلاً دو الی چهار ماه طول می‌کشید و سبب فشارهای زیاد مالی به داروخانه‌ها می‌شود، اگر همین فشارها برای سال آینده ادامه داشته باشد، اولین جایی که در بحث دارو اصطلاحاً می‌برند (از ادامه فعالیت خسته می‌شوند) همین داروخانه‌ها هستند.

لذا اگر بودجه دارو در لایحه ترمیم نشود و بیمه‌ها نتوانند پول داروخانه‌ها را پرداخت کنند، داروخانه‌ها هم به دلیل کمبود نقدینگی نمی‌توانند پول شرکت‌های پخش را فراهم کنند و شرکت‌های پخش هم دیگر پولی ندارند که به کارخانه‌ها بدهند، لذا تولید دارو کاهش پیدا می‌کند. از طرفی اگر داروخانه‌ها با بیمه همکاری نکنند و قیمت دارو را با مردم به نرخ آزاد حساب کنند، مردم بسیار ضرر خواهند کرد.

اما طرح دارویار قرار بود نجات دهنده وضعیت دارو در کشور باشد، درحالی‌که به نظر می‌رسد مشکلات زیادی ایجاد کرده است؟

به نظرم خود طرح ایرادی ندارد، اما در اجرای آن باید یکسری پیش‌بینی‌ها انجام می‌شد که متأسفانه نشد، پیش‌بینی‌های لازم برای توافق با تولید کنندگان دارو نیاز بود که انجام نشد، کمک بانک‌ها به شرکت‌ها برای تامین نقدینگی نیاز بود که پیش‌بینی آن انجام نشد، لذا عدم این پیش‌بینی‌ها اثرات خودش را در کمبود دارویی کشور در سال ۱۴۰۱ نشان داد، در سال ۱۴۰۲ اگر برای این وضعیت فکری نشود شرایط خیلی بدتر خواهد شد.

شما گفتید سال جاری بدترین دوران تامین دارو بعد از سال‌های جنگ بود اما با شرایطی که ترسیم کردید به نظر می‌رسد اگر منابع و تامین آن اصلاح نشود با وضعیت بدتری از امسال مواجه می‌شویم.

بله، واقعا هر روز تحمل مردم هم از نظر کمبود دارو و هم از نظر قیمت دارو طاق (تمام شدن) شده است.

درحال حاضر برای کدام داروها با کمبود مواجه هستیم؟

امروز برای داروهای بیهوش کننده برای بخش جراحی بیمارستان‌ها کمبود داریم، هنوز کمبودهای سرم و آنتی‌بیوتیک‌ها به‌طور کامل برطرف نشده است، داروهای مربوط به بیماران اعصاب و روان دچار کمبود است و در همین ایام اسپری‌های تنفسی جزو مواردی هستند که با کمبود مواجه هستیم.

اما در وضعیت آلودگی شدید هوای این روزها بیماران به اسپری‌های تنفسی نیاز دارند.

بله، حتی افرادی سالمی که بیمار نبودند به دلیل آلودگی هوا مراجعه‌شان به متخصصان ریه بیشتر شده است.